

Zjištění z regionálních kulatých stolů MOZKAO

Kulaté stoly, na kterých byl představen projekt MOZKAO a jeho dosavadní výsledky (viz také bulletin 4), sloužily jako platforma pro diskusi k materiálu „**Navrhovaná témata pro projednání podmínek a zabezpečení systému monitorovacích návštěv s partnery**“. Tyto kulaté stoly se konaly v rámci sociálního dialogu s partnery v regionech na 6 místech v průběhu května a června 2017. Účastníky kulatých stolů byli sociální partneři, zástupci zaměstnavatelů, autorizovaných osob, škol i soukromých organizací, krajských úřadů a Úřadu práce. Celkem se diskusí v regionech účastnilo 74 odborníků. Účastníci kulatých stolů se vyjadřovali k návrhům následujících opatření:

Opatření 1 - Zakotvení monitorování kvality (na základě monitorovacích návštěv) do systému ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání

Opatření 2 - Doplnění autorizačního procesu pro autorizované osoby (AOs)

Opatření 3 - Změny v informačních systémech ISKA a NSK

Opatření 4 - Změny v procesu aktualizace PK

Dále jsou uvedeny nejdůležitější návrhy a připomínky účastníků kulatých stolů k jednotlivým opatřením.

Opatření 1

1. Dle názorů diskutujících je monitorovací návštěvy je možno chápat ve třech variantách
 - Samostatně – realizovat výhradně pro posun kvality standardu PK, vyloučit kontrolní prvky, možno navázat na sektorové rady – předávat jim zjištění
 - Sloučené s kontrolou - kontroly samy nejsou schopny odborně posoudit kvalitu), autorizující orgány obsahovou kvalitu neřeší, kontrolují pouze formální stránku realizace zkoušky; do kontrolního systému je nutné zavést skutečné uplatňování **sankcí** (protiargument sloučení monitorovací návštěvy s kontrolou – uchazeči se zkoušky obávají a kontrola jejich nervozitu ještě zvýší, je třeba nastavit přátelské prostředí na zkoušce)
 - Nerealizovat vůbec - některé SŠ jsou přesvědčeny, že zkoušky realizují kvalitně již na základě standardu PK a není třeba kvalitu posuzovat externími odborníky (protiargument – kvalitu standardů PK je třeba ověřit v praxi – při realizaci zkoušky)
2. Zkušenost z kontroly MMR – kontroloři se bavili otevřeně o problémech s AOs, ale odmítli kontaktovat sektorovou radu – nejsou povinni
3. Finančně nezatížit zkoušku náklady monitorovacích návštěv, rozpracovat způsob financování a vzít v potaz postavení experta monitoringu (osoba vykonávající činnost ve veřejném zájmu?)
4. Systém řízení a realizace monitorovacích návštěv řešit subdodávkou pro MŠMT – nezatěžovat MŠMT další administrativou
5. Rozšířit funkci monitoringu o poradenství pro AOs
 - Odpovědi přes webový portál (ISKA? nebo NSK?)

- Zajištění informačního servisu pro AOs o změnách v PK v NSK, způsobu administrace, zákonech
6. Postavení experta monitoringu
 - Řešit podporu firem pro uvolňování expertů – formou smlouvy, stanovení maximálního počtu cest v roce
 - Specifikace expertů – možno zahrnout i AOs, ze škol, pokud jsou praktici
 - Vybírat nejen z pracovních skupin, ale hlavně z firem – tvůrci standardů „neshodí“ vlastní práci – kvalitu standardu
 - Rozpracovat Etický kodex experta monitoringu
 - Správcem databáze expertů by mělo být MŠMT
 7. Některé AOs ke zkoušce přizývají externí odborníky již dnes (hlavně tam, kde se jedná o spolupráci SŠ a firem).
 8. Problém – některé firmy nepustí externistu do svých prostorů, hlavně konkurenci (protiargument – zkoušky jsou ze zákona veřejné a AOs je povinná ji zpřístupnit komukoliv z veřejnosti)
 9. Kvalitu absolventů lze doplňkově posuzovat zjišťováním u firem, kde jsou nositelé osvědčení zaměstnání
 10. Zavést vzájemné návštěvy AOs jako platformy pro diskusi o řešení problémů a výměny dobrých praxí.

Opatření 2

1. Sjednotit postup autorizace u různých autorizujících orgánů
(MV požaduje při autorizaci občanský průkaz prezenčně v Praze)
1. Zkrátit proces autorizace – netýká se všech AOr
2. Účastníci nechtějí více svazovat AOs, již tak je proces složitý
3. Nechtějí zavazovat k dalším povinnostem, uveřejnění detailů o zkoušce je konkurenční výhodou, nikoliv povinností, na zkoušky nechodí lidé z ulice, informace o průběhu zkoušky dostanou po přihlášení. Objevily se též opačné názory, že je vhodné zveřejňovat popis zkoušky, aby si uchazeč mohl vybrat zkoušku např. dle zařízení, na kterém probíhá.

Opatření 3 – označeno jako klíčové, hlavně ISKA, největší problémy – vyžaduje samostatné jednání a zapojení AOs se zkušenostmi, ISKA údajně dosud využívá pouze 10 % AOs

1. Tlak na MŠMT, aby ISKA i NSK řešilo systémově a dlouhodobě (vývoj a správa)
2. Rozhodnout na základě diskuse s AOs, zda je ISKA možno rozvíjet do funkční a uživatelsky přátelské (intuitivní) podoby či zda je vhodné vytvořit nový systém (včetně migrace dat!)
3. U inovovaného/nového systému zadání konzultovat s AOs a AOr, shromažďovat připomínky pro aktualizaci/vývoj.
4. Jednoznačný požadavek na povinný funkční systém pro AOs

5. Identifikované problémy s ISKA
 - Zdlouhavé zadávání dat
 - Opakování již zadaného při příští zkoušce
 - Není zpětná vazba, zda se povedlo uložit vložená data
 - Není možno zadat více než 3 autorizované zástupce
 - Chybí technická podpora systému ISKA
6. Některé AOr vyžadují zasílání termínů zkoušek e-mailem, i když jsou zadány do ISKA
7. Významně zjednodušit vyhledávání v NSK, provázat na aktuální weby AOs
8. Zveřejňovat statistiky o udělených osvědčeních, o výstupech
9. Osvědčení vydávat pouze z ISKA (nebo inovovaného systému)
10. Na NSK – vytvořit prostor, kam by mohly AOs zadávat připomínky – viz. opatření 1
11. V NSK je mnoho PK, které nemají AOs a tedy nejsou zkoušeny – provést revizi a rozhodnout, zda tam mají zůstat – viz. opatření 1

Opatření 4

1. AOS většinou nedoporučují zahrnout počet MTZ na počet uchazečů – spíše navrhují se v rámci monitoringu zaměřit na vysoké počty vydaných osvědčení se stejným datem (a případná následná kontrola), existuje problém „garážových AOs“, které vydávají osvědčení bez řádného prozkoušení)
2. Objevily se i názory zpřesnění standardů – zahrnout do standardu (hlavně úrovně 2 a 3) seznam zkoušených výtvorů, z nichž zkoušený musí předvést alespoň 2 (např. výčet 20 jídel, vybrat 2 k praktickému přezkoušení, ostatní popsat teoreticky)
3. Účastníci nedoporučují stanovit délku jednotlivých bloků zkoušky – je to individuální, každý uchazeč má jiný profil a je nutno jednotlivým částem standardu různou dobu, to pozná zkoušející na místě.
4. Zpracovat sebeevaluační nástroje AOs, aby si samy mohly ověřit svoji kvalitu
5. Aktualizovat ve standardech již nepoužívané MTZ
6. Neudržovat PK, které nemají dlouhodobě AOs
7. Pokud AOs dávají připomínky ke standardu, nedostanou zpětnou vazbu – zpřehlednit proces aktualizace PK – a dodržovat termíny aktualizací (viz zavedení lhůt do procesu)
8. Zkrátit reakční dobu na podněty – povinnost sektorových rad reagovat na podněty
9. Při ÚPK, složené např. ze 3 dílčích PK je 20 % společného základu, zkoušet jen to, co nebylo prozkoušeno – nastavit moduly
10. Obsahově neexistuje provázanost PK a závěrečných zkoušek
11. V PK jsou velmi často složité standardy i pro nízké kvalifikace, neexistují jednoduché, lehce přerušitelné standardy, příliš mnoho teorie, i tam, kde to zaměstnavatelé nepotřebují - projednat

znovu metodiku zpracování standardů, pro nižší kvalifikace jsou popisy příliš složité a zkoušení (i ti, co potřebné dovednosti mají, nerozumí popisu ve standardu)

12. Vyřazovat nepřezkoušitelné a zastaralé (případně nezkoušené) standardy
13. Příliš dlouhá doba schvalování PK a pomalé revize, úpravy – zrychlit a do procesu schvalování zařadit lhůty
14. Nové PK vždy ověřovat monitorováním, „vychytat“ problémy standardu při realizaci zkoušky.

Obecně

1. Zaměstnavatelé pro své zaměstnance zkoušky z PK nepoužívají, je to pro ně příliš drahé, raději si zaměstnance vyškolí sami. Některé firmy si navzájem uznávají své vlastní certifikáty
2. Praxe je taková, že zaměstnavatelé si dovzdělávají vlastní lidi
3. V sektorové radě jsou lobbisté (kominíci), kteří mezi sebe nikoho nepustí
4. Hlídat systémově, aby tvůrci nebyli totožní se stvrzovateli
5. Kdo vystavuje duplikáty osvědčení, když AOr mají originály, AOs tuto povinnost nemají, doporučení originály nepředávat AOr (obdoba vysvědčení – uloženo na školách)
6. Zkoušku člověk z ulice neudělá, musí projít přípravným kurzem
- 7. Dokud nebude fungovat systém, monitoring to nevylepší, je to suplování nefunkčního systému**
8. Problém AOs – agentur práce – zkoušky dělají pouze pro bussiness
9. Problém rekvalifikací – nefungují, nereagují na potřeby, zahrnují zbytečnosti nad rámec standardu
10. Malá informovanost o systému NSK a zákonu 179/2006 Sb. ve firmách
11. Většina zaměstnavatelů chce výuční list, nejsou osvícení, motivovaní - nedostatečná propagace NSK
12. Školy často nemají moderní vybavení, nedostatek materiálu, více propojit s firmami
13. Rozšířit záznam o výsledku zkoušky o podrobnější hodnocení.

Na základě poznatků z 6 regionálních kulatých stolů byla uvedená opatření upravena do podoby, která byla prodiskutována se dvěma zástupci klíčových autorizujících orgánů (MŠMT a MPO). Finální podoba pak byla představena širšímu okruhu zástupců autorizujících orgánů a dalších odborníků na závěrečném kulatém stole, který se konal v září 2017 v Praze. Zde byl kromě prezentace výstupů projektu diskutován i další postup pro zavádění daných opatření do života. Svůj pohled kromě členů projektového týmu prezentovali také zástupci obou klíčových autorizujících orgánů, kteří zdůraznili nutnost zapojení zaměstnavatelů z praxe do monitorování i v následujícím období i ochotu podpořit projekt, ve kterém by se ověřilo fungování systému dle navrhovaných opatření. S praktickou zkušeností s realizací monitorovacích návštěv zkoušek u autorizovaných osob účastníky kulatého stolu seznámil expert zkoušek.

Celkově lze shrnout, že návrhy opatření, včetně návrhů legislativního ukotvení, vzešlé z monitorovacích návštěv byly díky kulatým stolům lépe a podrobněji specifikovány. Dále byly odsouhlaseny i nutné kroky, vedoucí ke zkvalitnění celého systému ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání.